

ת"פ (תל אביב) 57895-11-19 - אברהים זיד נ' מדינת ישראל

אברהם זוד ע"י ב"כ

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד חן אביטן, עו"ד יוסי עטון

לפני: כב' השופט מירב קלימן

המבקש:
(הנאשם 4)

נגד

המשיבה:
(המאשימה)

החלטה

בקשת הנאשם 4 בהליך שבכותרת ("הנאשם") לחזור בו מהודאות בעבירות המפורטות בכתב האישום, בהתאם לטעמי 153 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "הסדר").

רקע לביקשה ועיקר טענות הצדדים

- הנאשם שילוש מאשימה שניינים עבירות לפי תקנה 8(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (ציד מן אישי), תשנ"ז-1997 ותקנת 19(א) ו-20(ג) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988. על פי הטען כתב האישום, בתקופה שבין 24.2.2017 ליום 18.5.2017 באצו ביקורות באתר ע"י מפקחי המאשימה, בהן נמצאו ליקויי בטיחות המהווים הפרות של הוראות הדינים לעיל, כאשר כנגד הנאשם טען כי הפר את חובותיו כמנהל עבודה להשגיח, לפקח ולוודא כי העבודה מתבצעת בהתאם לדיו בכל הגווע לבטיחות בעבודה בבניה ולפניגומים מסוכנים.
- ביום 20.12.2022 הגיש הנאשם את תשובתו לכתב האישום במסגרתה כפר באישוים שחוטו לו, בד בבד הגיש בקשה לביטול כתב האישום נגדו מממת הגנה מן הצדק וזו נדחתה בהחלטית מיום 31.8.2023.
- ביום 12.3.2024 בוצי דיון הכוחות, בהחלכו הודיע הצדדים כי הגיעו להסדר פתוח, במסגרתו יזה הנאשם בעובדות המיוחסות לו בכתב האישום והצדדים טיענו לעונש באופן פתוח. בהתאם, חזר בו הנאשם מכפירתו, הודה בעובדות כתב האישום ובהתאם הורשע בעבירות שיוטו לו בשלוש האישוים.
- אחר הדברים הללו, לאור הגשת טיעוים לעונש בכתב מטעם המאשימה ובטרם הגושו טיעוים מטעם הנאשם, הגיש הנאשם ביום 8.4.2024 בקשה לחזור בו מהודייתו. לטענתו, במסגרת הדברות בין הצדדים במגעים להגעה להסדר, הציעה המאשימה שתי חלופות: האחת, הסדר "טווח" במסגרתו יוסכע על קנס בגובה 50% מהקנס המרבי עבור כל הפרה והשנה - הסדר "פתוח" במסגרתו תעותר המאשימה לקנס עד לגובה של 30% מהקנס המרבי עבור כל הפרה.
- הנאשם טוען כי הסיכוי להסדר הפתוח, אולם עם קבלת הטיעוים לעונש מטעם המאשימה התברר כי זו הפרה את ההסתמכות בין הצדדים ועותרה להשתת קנס בגובה 50% מהקנס המרבי, בניגוד להסכמם. הנאשם טוען כי בשיחה טלפונית עם כ"כ המאשימה השיב זה כי ככל הנראה דבריו לא הבונו להכליכו וכי עמדת המאשימה וזה בכל תיקי הבטיחות - 30% קנס בהסדר טגור ו-50% בהסדר פתוח. לעמדת הנאשם, מדובר בהפרת הבטחה שלטונית, כמו גם פגיעה באינטרס ההסתמכות והצפייה שלו, באינטרס הציבורי ובניהול יעיל של ההליך הפלילי.
- כפועל יוצא, מקום בו לטענת הודאות הסתמכה על מידע שגוי שנמסר לו וכאשר הביקשה עומדת בתנאים שנקבעו בפקייה להסדר "פתוח", זאת, נוכח הרציונל לפיו בהסדר טגור מתקיים חסיכון במשאבי ניהול התיק ואילו בהסדר פתוח חסיכון זה אינו מתקיים ומשכך הקנס המבוקש ע"י המאשימה מוספה כי לא ברור לה כצד הבין הפיגור את הדברים כפי שהבין וכי הברירה לו ככל שתנאים מעוניין לחזור בו מההסדר אין מניעה כי יגיש בקשה מתאימה בעניין לבית הדין. עוד מוסיפה המאשימה כי לחזרת הנאשם מהודאות ישנן השלכות מורכבות לאור העובדה שחלק מהעדים נחקרו זה מכבר ועל כן קבלת הביקשה תחייב את העדות בשנית ותסרביל את ניהול התיק.
- המאשימה טוענת עוד כי ישנן מרכיבי הסדר - הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום ושללום קנס המיומן מגובה הקנס המקסימלי - מתקיים בבטיחות ענייניו וכי הבנתו השגויה של הנאשם ביחס למרכיב הקנס אינה טעוה טעם מספק לחזרה מהודייה, בהתאם למבחנים הקבועים בחוק בפקייה לעניין זה. בנוסף, יש לחכר כי הנאשם מיוגז וההתנהלות מולו נעשתה באמצעות בא כחוח, כך שעכל ישלול גובה הקנס היה מרכיב משמעותי וחשוב, ככח כי היה ממצה עד חום את הבנת התיק הכספי של גובה הקנס אותו בתקש המדינה. לאור האמור, טוענת המאשימה כי אין מקום לקבל את הביקשה לחזרה מהודייה בבטיחות האמורות ולחלופי בתקש ולחזיר את ההכרעה בבקשה לשיקול ידעוה על בית הדין.

דיון והכרעה

9 סעיף 153 לחס"פ קובע לדלקמן:

- 153 (א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודייה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודייה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שירשמו.
- (ב) הודית בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו אחרי הכרעת הדין, ובטל בית המשפט את הכרעת הדין במידה שסודרה בהודייה הנאשם וחדשה את הדיון אם הדבר מתחייב מן הנוסבות.
- 10 בעניין ע"פ 2005/2020 **פלוני כ' מדינת ישראל**, נדע בית המשפט תלויין על הכללים המנחים אותה על בית המשפט לשיקול בבואו להכריע בבקשת נאשם לחזרה מהודייה על פי סעיף 153 הח"ל. וכך נכתב: "לנאשם הברירה הפלילי אתום שנית זכות מלאה לנפטר בעובדות כתב האישום ולנהל הליך הכוחות. באופן שמבחר להודות בכח הוא לא זכיל לחזור בו מהודייתו אלא מנימוקים מיוחדים המצדיקים זאת... המתוקן לא פירש מהם אותם "נימוקים מיוחדים", אך לאורך השנים הפסיקה קבעה מספר כללים מתיים בסוגיה, ככלל, נפסק כי הודית כאמור יותן אך ורק בנסיבות חריגות. באופן פרטני, המייחסה הפסיקה לשלוש עילות מרכזיות - פגם ברצון החופשי, כשל בייגז ורצון כן בחשיפת האמת העובדתית. יודע כי הכללים בנושא זה אינם נוקטים, ורשימת המוקים המיוחדים שידועים בפקייה איננה סגורה.

העילה הראשונה, והמרכזית, הנה פגם ברצונו החופשי של הנאשם בתח ההודייה. פגם ברצון יכיל לרבונו המפעול על פניו או נפשי על הנאשם; המסחרת מידע רלוונטי מהנאשם או ממחן הסברים חסרים לבי משמעות ההודייה ותוצאותיה ... עלה נוספת שנקבעה בפקייה הינה כשל בייגז המשפטי שיתין לנאשם. כשל כאמור עשיל לרבונו ממחללים סטגוריאליים, דוגמת התעלמות מראיות, פעולה מתוך ניגוד עניינים או שיקולים רעים או מכל מחלד אחר אשר הפוך את ייצגו הנאשם לבלתי מקצועי מעיקרו (ראו ע"פ 3371/17 כ"ן מדינת ישראל, [פורסם בבובן] פס' 20 (3.7.2018) (להלן: עיין בהן); ע"פ 5561/03 פס' 9-8).

העילה השלישית שהוכרה בפקייה היא רצונו הכן של הנאשם להביא לחשיפת האמת העובדתית... תחת אותה תפיסה, כל עוד רצונו הנאשם לחזור מההודייה נובע מתוך טעם ענייני וכן להוכיח את תפוחתו, ולא מתוך תכסיס פסולי, אין להכביר עמו...". בית המשפט התייחס עוד למצב בו הביקשה לחזרה מהודייה נוספת טרם מתן הודייה וקובע כי במצב זה "התועלת הפוטנציאלית" בחזרה מן ההודייה מובבלת. בניגוד למקרה בו הביקשה הוגשה לאחר מתן הודייה, או עולה חשש משמעותי שמה הנאשם מבקש לחזור בו בשל חזרתו הנושג שנובר עליו. לסיכום קבע פת המשפט תלויין על נתין לאפשר לנאשם לחזור בו מהודייתו, בשום לב לעיתוי הגשת הביקשה ולפגם העומד בבסיס מתן ההודייה.

12. בעניינו, הנאשם הגיש את בקשתו לפני מתן הודייה ובמסגרה לאחר הגשת טעויה המאשימה לעונש, באופן שיש בו כדי ליקר את ההשש שהועלה בפקייה לעיל לעניין התועלת שתצמח מכך לנאשם ויש בו אף לתמוך בעמדתו כי אין אירעה או הבה בהבנתו את הסדר הטיעון לו הסכים ואת יסודותיו.

13. איני סבורה כי נתין לקבל את עמדת המאשימה, לפיה הפער הבסיסי בין שתי האפשרויות אינו מצדיק חזרה מהודייה וכי ככל שמדובר בהסכמה לתשלום נמוך מגובה הקנס המקסימלי, הרי שהסכום עצמו אינו משה. מטבע הדברים בבואו לבחון את ההצעות שבפניו יעריך הנאשם מאון שיקולי "עלות-תועלת" ויבחר את האפשרות המטיבה מבחינתו. בעניין זה, יש לעמוד על הפער בין שתי החלופות שהוצעו לנאשם - 30% מהקנס המרבי ומנגד 50% מהקנס המרבי, כאשר לפי אחת האפשרויות מדובר בהסכמה "סגורה" על סכום הקנס ואילו לפי האפשרות האחרת מדובר על סכום המקסימום לו תעותר המאשימה והסכום יגידר בסופו של יום יהיה תלוי בהכרעת בית הדין. כך שלא מן הנמנע כי הנאשם, אשר סבר, ככל הנראה בשגה, כי הוצע לו הסדר פתוח במסגרתו תעותר המאשימה לקנס של עד 30% מהסכום המקסימלי, אכן בחר להודות באשמה ולבחור באפשרות זו על פני תשלום דואי של קנס בגובה 50%, שהוא גבוה יותר, קרי הנאשם בחר באפשרות אותה הוא ראה כבעלת פוטנציאל לתשלום הקנס המופחת ביותר, לפי הבנתו.

14. בבטיחות אלה ישעה שמאשימה הוחריה את ההכרעה בשאלה זו לשיקול דעת בית הדין, מצאחי כי יש לאפשר לנאשם לחזור בו מהודייתו.

15. בשום לב לאמור, הכרעת הדין בעניינו של הנאשם 4 מיום 12.3.24 מבטיל. הנאשם יודיע על חקירת עדי המאשימה אשר נחקרו כבר, שאז ייתנו הוראות מתאימות על ידי בית הדין.

ניתן היום, כ"ט אייר תשפ"ד, (06 יוני 2024), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

חתימה